

POSTANOWIENIE

28 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 28 listopada 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku W.W.

z udziałem M.W. i B.W-Z.

o dział spadku po A.W., Ł.W. i W.W.1, podział majątku i zniesienie współwłasności,
na skutek skargi kasacyjnej B.W-Z.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 28 lutego 2023 r., III Ca 656/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestniczka B.W. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku, oddalającego apelację skarżącej w sprawie o dział spadku i zniesienie współwłasności prowadzonej z wniosku W.W. z udziałem także innych osób.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca stwierdziła, że „naruszenie przepisów prawa materialnego, ale także naruszenie norm procesowych przez sąd drugiej instancji było oczywiste”, a ponadto jako przyczynę kasacyjną wskazała oczywistą zasadność skargi mającą wynikać z zastosowania podziału fizycznego nieruchomości, mimo że tendencją w stosunkach rolnych jest zwiększanie powierzchni gospodarstw pozwalające na podniesienie poziomu ich rentowności. Przedstawiła przy tym krótki wywód, w którym zawarła zastrzeżenia dotyczące wykorzystania przez Sąd opinii biegłego pochodzącej z 2016 r. (w sytuacji orzekania w 2023 roku) oraz dokonanej przez Sąd oceny, że fizyczny podział wchodzącego w skład spadku gospodarstwa rolnego nie jest sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki (s. 4-5 skargi).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (zob. postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08).

Uzasadnienie wniosku sformułowanego przez uczestniczkę wymaganiom tym nie odpowiada i sprowadza się do powtórzenia zarzutów kasacyjnych oraz zmodyfikowanej wersji ich uzasadnienia. Skarżąca nie przedstawiła argumentacji wymaganej przy powołaniu się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zdolnej do przekonania o "oczywistej" zasadności skargi. Co więcej, argumenty zostały ujęte w taki sposób, że ocena wniosku nie byłaby możliwa bez jednoczesnej analizy podstaw skargi, co na obecnym etapie postępowania jest niedopuszczalne (zob. postanowienie SN z 18 maja 2018 r., IV CSK 612/17).

Wypada zauważyć, że do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie analizowanej obecnie przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18). Tymczasem skarżąca powołała się na oczywiste, w jej przekonaniu, naruszenia przepisów prawa materialnego oraz procesowego, i dostrzegane przez siebie wadliwości powiązała z opisowo przedstawionymi naruszeniami (nieopatrzonymi jednak przywołaniem konkretnych przepisów prawa) – bez zaprezentowania wywodu świadczącego o tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna.

Z kolei co się tyczy wątków dotyczących toku postępowania dowodowego, to wypada przypomnieć, że opinia biegłego, której aktualność kwestionuje skarżąca, była aktualizowana jeszcze w toku postępowania przed Sądem Rejonowym, po wyrażeniu przez uczestniczkę zastrzeżeń co do jej treści. Sąd Okręgowy wyłożył swoje stanowisko w kwestii aktualności tej opinii w sposób szczegółowy na s. 11-12 uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Skarżąca nie prezentuje obecnie argumentów, które pozwalałyby na stwierdzenie, że stanowisko tego Sądu jest oczywiście błędne, a wadliwość zapatrywania Sądu przekłada się na oczywistą nietrafność orzeczenia i – w konsekwencji – na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Przedstawiony wywód nie może zatem przemawiać za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie świadczą również zastrzeżenia co do sposobu zastosowania w sprawie prawa materialnego. Skarżąca nawiązywała w swoich wywodach do zarzutu naruszenia „art. 214 w związku z art. 1070 Kodeksu cywilnego”. Rzecz w tym, że art. 214 k.c. dzieli się na cztery dalsze jednostki redakcyjne, a uczestniczka nie wskazała, który z zawartych w nich przepisów miałby zostać naruszony. Już ta okoliczność *a limine* wyłącza możliwość uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną;

argumentacja skarżącej nie pozostaje bowiem w związku z prawidłowo sformułowaną podstawą kasacyjną.

Uzupełniając należy dodać, że skarżąca pomija zupełnie – choć tłumaczyły to już orzekające w sprawie Sady – że w razie braku porozumienia współwłaścicieli podział fizyczny rzeczy jest domyślnym sposobem zniesienia współwłasności, także w odniesieniu do gospodarstwa rolnego (art. 213 § 1 k.c.). Stosowanie unormowań zawartych w art. 214 k.c. wchodzi w rachubę dopiero w przypadku uprzedniego dokonania oceny, że nie ma zgody wszystkich współwłaścicieli, a podział fizyczny byłby sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki. Tymczasem w sprawie nie ustalono nawet, by wspomniane zasady sprzeciwiały się podziałowi gospodarstwa wchodzącego w skład spadku (przeciwnie, stwierdzono okoliczność przeciwną). Tym samym nie można uznać, by oczywiście zasadna była skarga kasacyjna oparta na tezach o naruszeniu art. 214 k.c. z art. 1070 k.c.; w skardze nie wywiedziono bowiem w sposób przekonujący, by zaktualizowały się w ogóle przesłanki wyłączające dokonanie podziału fizycznego. Cały wywód skarżącej poświęcony art. 214 w zw. z art. 1070 k.c. oparty jest na subiektywnym założeniu o trafności zastrzeżeń dotyczących opinii biegłego, a wobec niemożności uwzględnienia tego nurtu argumentacji wywód skarżącej nie może być także uznany za przekonujący o wystąpieniu przyczyny uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[J.T.]

[a.ł.]

